

Håbo kommun

Beslut för grundsärskola

efter prioriterad tillsyn i Gröna Dalensskolan
belägen i Håbo kommun

Tillsyn i Gröna Dalenskolan

Skolinspektionen har genomfört tillsyn av Håbo kommun under våren 2015. Gröna Dalenskolan besöktes av Skolinspektionen mellan den 11 och 13 februari 2015.

Måluppfyllelse och resultat

Kunskapsresultat

Nationell statistik över kunskapsresultaten för elever i Gröna Dalen grundskola finns inte att tillgå. Enligt uppgifter från skolan når alla elever som begärt betyg minst kunskapskraven för betyget E. Även elever som inte begärt betyg når enligt skolan grundskolans kunskapskrav och elever som läser ämnesområden når efter sina förutsättningar minst nivån för grundläggande kunskaper.

Trygghet och studiero

När det gäller trygghet och studiero framgår det av intervjun med eleverna att de känner sig trygga på skolan. Av intervjuerna med lärare och rektorn framgår att skolan arbetar aktivt för att skapa studiero för eleverna.

Översikt över konstaterade brister i verksamheten

Skolinspektionens ingripanden

Område	Typ av ingripande	Senaste datum för redovisning
1. Undervisning och lärande	Ingen brist	
2. Extra anpassningar och särskilt stöd	Ingen brist	
3. Bedömning och betygssättning	Ingen brist	
4. Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling	Ingen brist	
5. Förutsättningar för lärande och trygghet	Ingen brist	
6. Styrning och utveckling av verksamheten	Föreläggande	2015-10-01

I kolumnen "Typ av ingripande" anges den allvarligaste formen av ingripande. Skolinspektionen har meddelat inom det arbetsområde som granskats. Skolinspektionens bedömningar och datum för när huvudmannen senast ska ha åtgärdat bristerna anges längre fram i detta beslut.

Sammanfattande bedömning

Skolinspektionen har funnit brister inom arbetsområdet styrning och utveckling av utbildningen. Det systematiska kvalitetsarbete som bedrivs vid Gröna Dalensskolan är inte tillräckligt väl utvecklat. Elevernas individuella kunskapsresultat följs upp och analyseras inom grundsärskolans arbetslag. Däremot de samlade kunskapsresultaten och resultatet av värdegrundsarbetet redovisas inte i skolans utvärdering. Framförallt behöver analysen av skolans resultat intensifieras så att det säkerställs att de formulerade målen och åtgärderna utgår ifrån verksamhetens faktiska behov. Avsaknad av sådan analys kan innebära en risk att de åtgärder skolan faktiskt vidtar inte är de som behövs för att förbättra kunskapsresultaten och utveckla verksamheten. Enligt Skolinspektionen behöver skolan skaffa sig nödvändig kunskap om bakomliggande orsaker till den nuvarande måluppfyllelsen för att kunna planera in adekvata åtgärder som leder till ökad måluppfyllelse. Inom övriga granskade områden har Skolinspektionen inte funnit annat än att skolan uppfyller kraven som ställs i författningarna.

Skolinspektionens beslut

Föreläggande

Skolinspektionen förelägger med stöd av 26 kap. 10 § skollagen (2010:800) Håbo kommun att senast den 1 oktober 2015 vidta åtgärder för att avhjälpa påtalade brister. De vidtagna åtgärderna ska senast samma dag skriftligen redovisas för Skolinspektionen.

Styrning och utveckling av verksamheten

Rektor ska, genom ett aktivt ledarskap, styra och utveckla verksamheten vid skolan så att alla elever ges en likvärdig utbildning av god kvalitet i en trygg miljö. Därför ska rektor, tillsammans med elever och personal, ha ett långsiktigt arbete för att nå detta syfte. Arbetet sker genom att utifrån en analys av nuläget identifiera verksamhetens utvecklingsbehov och med grund i denna analys sedan vidta nödvändiga förbättringsåtgärder. Detta innebär exempelvis att personalen ges kompetensutveckling som motsvarar de behov som framkommit genom analys av verksamhetens förbättringsområden. Det innebär också att rektor fördelar verksamhetens resurser på ett sätt som svarar mot elevernas behov, så att alla elever ges förutsättningar att nå målen för utbildningen.

Bedömning av brist

Skolinspektionen konstaterar att Håbo kommun inte uppfyller författningskraven avseende att:

- Utifrån en analys av det som framkommer i uppföljningen beslutar rektorn om nödvändiga utvecklingsåtgärder, och dokumenterar de beslutade åtgärderna. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)
- Rektorn planerar för genomförandet av utvecklingsåtgärder och genomför dessa. Planeringen och åtgärderna dokumenteras. (4 kap. 4-7 §§ skollagen; Läroplan för grundskolan 11, 2. Övergripande mål och riktlinjer, 2.8 Rektorns ansvar)

Åtgärder

Skolinspektionen bedömer att följande åtgärder behöver vidtas för att avhjälpa bristen. Bristen kan dock avhjälpas även på annat sätt.

Analysera verksamheten vid skolenheten i syfte att identifiera faktorer som har påverkat måluppfyllelsen och som ska vara utgångspunkt för beslut om nödvändiga utvecklingsåtgärder.

Motivering till bedömning av brist

Enligt skollagen är det rektorns ansvar att se till att det på skolenhetsnivå bedrivs ett systematiskt och kontinuerligt kvalitetsarbete som består i planering, uppföljning och utveckling av utbildningen och att detta arbete dokumenteras. Inriktningen på det systematiska kvalitetsarbetet ska vara att de mål som finns för utbildningen i skollagen och andra föreskrifter (nationella mål) uppfylls.

Enligt Skolverkets allmänna råd om systematiskt kvalitetsarbete för skolväsendet (SKOLFS 2012:98) innebär systematiskt och kontinuerligt att arbetet ska bedrivas strukturerat och uthålligt med fokus på en långsiktig utveckling. Varje skolenhet måste därför hitta sina former och rutiner för kvalitetsarbetet. Utgångspunkten är alltid densamma, att identifiera utvecklingsområden för ökad måluppfyllelse i förhållande till de nationella målen. Vidare bör rektorn skapa rutiner för hur kvalitetsarbetet ska bedrivas på enheten. Det är även rektors ansvar att dokumentationen av kvalitetsarbetet är tillräckligt för att ligga till grund för analys och beslut på enhetsnivå om prioriteringar av utvecklingsinsatser. Rektorn bör sträva efter att dokumentationen beskriver måluppfyllelse och ger en samlad bild av utbildningens kvalitet inom enheten.

Dokumentstudier och intervjuer med lärare, elevhälsan och skolledningen visar att det systematiska kvalitetsarbetet på Gröna Dalen grundskola behöver utvecklas. I intervjuer med lärare framkommer att uppföljningen av grundskoleelevernas kunskapsresultat endast sker på individnivå. Även analyser av en viss undervisningsmetod sker i förhållande till enskilda elever, och inte utifrån samlade kunskapsresultat på grupp- eller skolenhetsnivå. Rektorn kan i intervjun redogöra för grundskoleelevernas kunskapsläge, däremot uppger skolledningen att skolans kunskapsresultat inte har analyserats i syfte att utvärdera undervisningen och identifiera eventuella framgångsfaktorer eller utvecklingsområden. Lärarna berättar vidare i intervjun att de saknar pedagogiska diskussioner med skolledningen då det är praktiska frågor som ofta tar mest utrymme.

Skolinspektionen har tagit del av grundskolans dokumenterade systematiska kvalitetsarbete, benämnd *"Kvalitetsredovisning läsår 2013-2014, Grundskola"*. Dokumentet innehåller information om elevernas kunskapsutveckling men det beskriver inte vilken analys som har gjorts med avseende på de förutsättningar och arbetsprocesser som har påverkat verksamhetens resultat och måluppfyllelse. Enligt rektorn behöver kvalitetsarbetet utvecklas, framförallt beträffande analys kring orsakerna som ligger bakom resultaten.

Skolinspektionen bedömer att rektorn på Gröna Dalensskolan behöver säkerställa att det finns ett fungerande system för kvalitetsarbetet på skolenheten. Enligt Skolinspektionen innebär bristen på analys av skolövergripande resultat att skolan inte har tillräckliga underlag för att kunna besluta om optimala åtgärder för förbättring för att utveckla verksamheten.

Motivering till föreläggande som ingripande

Eftersom verksamheten vid Gröna Dalensskolan inte uppfyller de krav som ställs i författningarna, föreligger skäl att förelägga Håbo kommun att vidta åtgärder för att avhjälpa identifierade brister.

Övriga arbetsområden

Undervisning och lärande

Skolan ska se till att den ordinarie undervisningen genomförs på ett sådant sätt att varje elev utifrån sina behov och förutsättningar ska utvecklas så långt som möjligt mot läroplanens mål, och stimuleras att använda och utveckla hela sin förmåga. I detta ingår att läraren ger ett aktivt lärarstöd genom att t.ex. genomföra strukturerade lektioner, genomföra undervisningen utifrån tydliga mål/syften och ge eleverna tydliga beskrivningar och förklaringar.

Vidare anpassar läraren undervisningen efter elevernas olika förkunskaper och intressen, och ger eleverna såväl stöd som stimulans och utmaningar. I detta arbete kan samråd med elevhälsan underlätta. Genom bl.a. en varierad, stimulerande och utmanande undervisning, och genom konstruktiv återkoppling, stärker läraren elevernas tillit till den egna förmågan och vilja att lära. Läraren utgår från att eleverna kan och vill ta ett personligt ansvar för sin inläring och för sitt arbete i skolan, och låter eleverna vara delaktiga i planeringen av undervisningen.

Extra anpassningar och särskilt stöd

Skolans lärmiljöer ska anpassas så att de elever som riskerar att inte nå läroplanens mål och kunskapskrav får stöd i form av extra anpassningar eller särskilt stöd.

När skolans arbetssätt och arbetsformer inte är tillräckliga för att möta elevens behov ska en analys genomföras av hur skolan ytterligare kan anpassa lärmiljöerna eller undervisningens innehåll och genomförande. Det särskilda stödet ska ges på det sätt och i den omfattning som behövs för att eleven ska ha möjlighet att nå de kunskapskrav som minst ska uppnås. Det kan också handla om att skolan behöver förbättra sitt arbete med att anpassa utbildningen, genom t.ex. färdighetsträning, specialpedagogiska insatser, särskilda

hjälpmedel eller utrustning, digital teknik med anpassade programvaror, eller mer långvariga insatser såsom studiehandledning på modersmål.

Skolans svårigheter att möta elevens behov kan framkomma inom ramen för undervisningen, genom uppgift från eleven och/eller dess vårdnadshavare. Lärare och elevhälsa ska oftast samråda för att kunna avgöra lämpliga insatser. Huvudregeln är att särskilt stöd ska ges i elevens ordinarie grupp om inte detta visats vara olämpligt utifrån elevens behov. Insatserna ska utvärderas och korrigeras om de inte haft avsedd effekt.

Bedömning och betygssättning

Skolan ska se till att läraren gör en allsidig bedömning av elevernas kunskapsutveckling utifrån de nationella kunskapskraven. Vidare ger läraren eleven och dess vårdnadshavare information om hur elevens kunskapsutveckling och sociala utveckling bäst kan stödjas, samt vilka insatser som behövs för att eleven ska nå kunskapskraven och i övrigt utvecklas så långt som möjligt inom ramen för läroplanen. Eleven ska enbart bedömas utifrån de nationella kunskapskraven och inte utifrån andra kriterier som läraren och skolan själv upprättat.

I grundsärskolans ämnen sätts betyg som grundar sig på grundsärskolans kunskapskrav, om eleven eller elevens vårdnadshavare begär det. Om en elev har läst ett ämne enligt grundskolans kursplaner, tillämpas grundskolans kunskapskrav. Om en elev läser ämnesområden sätts inga betyg, och bedömningen ska dessutom göras med hänsyn till varje elevs individuella förutsättningar.

Efter avslutad utbildning får elever ett intyg om sin utbildning, som kan kompletteras med ett allmänt studieomdöme där elevens möjlighet att bedriva studier beskrivs. Lärarens bedömning ska bygga på olika underlag, som tillsammans ger en bred och allsidig bild av elevernas kunskaper.

Trygghet, studiero och åtgärder mot kränkande behandling

Skolan ska, i det dagliga arbetet, arbeta för att elevernas skolmiljö ska präglas av trygghet och studiero och är fri från kränkande behandling. Skolan ska t.ex. se till att eleverna inte störs, hotas eller känner sig otrygga av andra elever. Denna miljö bör inte begränsas till enbart lektionssalar, utan även gälla övriga utrymmen på skolan som exempelvis skolgård, skolbibliotek, grupprum etc.

Vidare ska skolan genomföra åtgärder för att förebygga och förhindra kränkande behandling av elever vid skolan. Om en enskild elev upplever sig kränkt ska omständigheterna utredas, och i förekommande fall åtgärdas för att förhindra kränkande behandling i framtiden.

Förutsättningar för lärande och trygghet

Skolan ska se till att viktiga förutsättningar för elevernas lärande och trygghet är uppfyllda på skolan. Rektorn ska i ett tidigt skede uppmärksamma elever som av ogiltiga skäl inte deltar i skolarbetet, så att eleven så snart som möjligt deltar. Skolan ska bedriva ett aktivt värdegrundsarbete, som innebär att exempelvis grundläggande demokratiska värderingar och mänskliga rättigheter kommer till uttryck i praktisk handling.

Vidare ska lärarna ha kompetens och samverka med varandra, för att genom t.ex. erfarenhetsutbyte utveckla skolans undervisning. Centrala stödfunktioner som skolbibliotek, elevhälsa och studie- och yrkesvägledning används aktivt i utbildningen, för att stödja och främja elevernas utveckling mot de nationella målen. Skolan ska således inte bara ha tillgång till dessa funktioner, utan de ska kontinuerligt användas i undervisning och övrig skolverksamhet.

Bedömning

Det har vid tillsynen inte framkommit annat än att skolenheten uppfyller författningarnas krav inom dessa arbetsområden.

På Skolinspektionens vägnar

Katarina Håkansson
Beslutsfattare

Renata Grelak
Föredragande

Bilagor

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Bilaga 2: Fakta om Gröna Dalenskolan

Bilaga 1: Allmänt om tillsynen

Skolinspektionen granskar regelbundet all skolverksamhet i hela landet, för att se att den följer de lagar, regler och läroplaner som finns för verksamheten. Målet är att bidra till alla barns och elevers lika rätt till god utbildning i en trygg miljö, där alla når minst godkänt i alla ämnen.

Skolinspektionen granskar alla huvudmän, vilket innebär alla kommuner, utbildningsföretag och andra organisationer som driver skolverksamhet. Tillsynen görs vart tredje år. All skolverksamhet som en viss huvudman ansvarar för ingår i tillsynen. Det handlar om förskola, förskoleklass, grundskola, gymnasieskola, grund- och gymnasiesärskola, vuxenutbildning, fritidshem och annan pedagogisk verksamhet.

Alla skolenheter ingår i tillsynen. Skolinspektionen prioriterar att besöka de skolor där en hög andel elever riskerar att inte få den utbildning de har rätt till. Det innebär att vi kan stanna längre på dessa skolenheter under själva tillsynsbesöket, men också att vi bättre kan följa upp att eventuella brister åtgärdas och ge råd och vägledning.

Skolinspektionen bedömer om, och i sådana fall på vilket sätt, den granskade verksamheten inte uppfyller de regler som gäller. Myndighetens granskning utgår bland annat från skollagen, förordningar och läroplaner. Bestämmelser som verksamheterna är skyldiga att följa.

När Skolinspektionen har tagit in tillräcklig information gör myndigheten en bedömning av om verksamheten lever upp till de lagar och regler som finns för verksamheten. Alla huvudmän får ett tillsynsbeslut för de verksamheter som huvudmannen ansvarar för. Dessutom får de skolenheter där Skolinspektionen fördjupat tillsynen och gjort tillsynsbesök ett eget beslut, som bara handlar om den skolenheten.

Skolinspektionen fattar också enskilda beslut avseende huvudmannens ansvarstagande över de skolformer som huvudmannen ansvarar för.

Innan ett beslut fastställs ges alltid huvudmännen möjlighet att ta del av och lämna synpunkter på de sakuppgifter som Skolinspektionen grundar sina bedömningar på.

I de fall Skolinspektionen funnit brister har huvudmannen ansvar för att komma tillrätta med bristerna. Huvudmannen ska också redovisa de åtgärder som har vidtagits i för att åtgärda bristerna. För att följa upp huvudmännens arbete kan flera besök eller andra kontakter bli aktuella då Skolinspektionen också vill se effekter av de åtgärder som vidtas.

Mera information om den regelbundna tillsynen finns på Skolinspektionens webbplats www.skolinspektionen.se under fliken Inspektion.

Bilaga 2: Fakta om Gröna Dalenskolan

Gröna Dalenskolan är belägen i centrala delen av Bålsta i Håbo kommun. Verksamheten vid Gröna Dalenskolan omfattar förskoleklass, grundskola, fritidshem och grundsärskola. Detta beslut omfattar grundsärskolan.

Verksamheterna i förskoleklass, grundskola och fritidshem redovisas och bedöms i separata beslut. Vid tiden för Skolinspektionens tillsyn deltar 21 elever i årskurserna 1-9 i grundsärskolans verksamhet, varav 12 elever följer inriktningen träningskola.

Grundsärskolan utgör en egen arbetsenhet med två arbetslagsledare: en för det arbetslag som omfattar grundsärskolans lärare och en för det arbetslag som omfattar fritidshem. Skolan leds av en rektor som till sin hjälp har två biträdande rektorer. Den biträdande rektorn som ansvarar för grundsärskolan bildar med de två arbetslagsledarna grundsärskolans ledningsgrupp.